

Praat+teken

Praat+teken is een product van
Epas
oplossingsgerichte
onderwijsbegeleiding

Wat gaan we doen?

- Welkom, voorstellen en ABC
- Een verhaal over onderwijsbehoeften
- Werken met Praat+teken
- Uitwisselen
- Verdere informatie

Praat+teken

Even voorstellen:

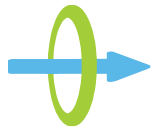
Esther van de Pas

Opgeleid als leerkracht basisonderwijs en ervaring opgedaan in zowel regulier als speciaal onderwijs (cluster 3 en 4)

Doorgestudeerd tot **leerkracht en begeleider** met kennis van en ervaring met leerlingen met speciale onderwijsbehoeften.

Momenteel werkzaam als **ambulant begeleider** Cluster 3 in Tilburg e.o.

Daarnaast **ondernemend begeleider** die ondersteuning op maat wil bieden aan kinderen- ouders- scholen.

Mijn drijfveer: Kinderen/leerlingen laten meepraten over wat goed voor hen is om beter te kunnen werken en leren in het algemeen, en op school in het bijzonder.

ABC over onderwijsbehoeften:

Vul samen het ABC in met onderwijsbehoeften.
Zorg dat bij elke letter één of meer onderwijsbehoeften worden genoemd.

De vijf IVO velden (Miedema, 2012)

In plaats van indiceren op basis van diagnoses, stelt Miedema dat het zinvol is om te kijken naar wat onderwijsbehoeften van de leerling zijn binnen de volgende velden:

1. Aandacht en tijd
2. Materialen
3. Ruimte
4. Expertise
5. Samenwerking met externe instanties

Een verhaal over onderwijsbehoeften

Wat weet je nu over de onderwijsbehoeften van dit meisje?

1. Ga zelf of in overleg met je burens eens proberen om de onderwijsbehoeften van dit meisje in te vullen op het Praat+teken notitieblad.
2. Gebruik hiervoor de gekleurde stiften en combineer tekst en tekeningen.

Uitwisselen

Filmpje

http://www.youtube.com/watch?v=lf0L_Vi2RtA

<http://www.youtube.com/watch?v=W8MjdH8>
Pabo

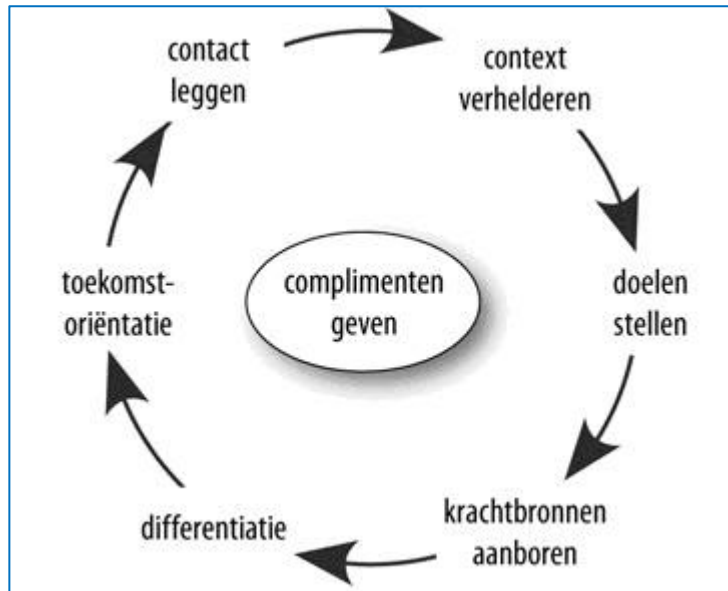
Praat+teken: de theorieën

Gespreksvoorwaarden gesteld door Martine Delfos (2000).

1. Ga op dezelfde ooghoogte zitten als het kind.
2. Kijk naar het kind terwijl je spreekt.
3. Wissel het wel en niet maken van oogcontact met het kind terwijl je spreekt.
4. Stel het kind op zijn of haar gemak.
5. Luister naar wat het kind zegt.
6. Laat met behulp van voorbeelden zien dat wat het kind zegt, effect heeft.
7. Vertel het kind dat het je moet zeggen wat het vindt of wil, omdat je het niet weet als het kind het niet zegt.
8. Probeer spelen en praten te combineren.
9. Signaleer dat je het gesprek afbreekt en later zal voortzetten wanneer je merkt dat het kind afhaakt.
10. Wanneer je een moeilijk gesprek hebt gehad, zorg dan dat het kind daarna tot zichzelf kan komen.

Oplossingsgerichte vaardigheden (de Jong & Berg, 2001).

- luisteren
- aandacht voor verbaal en non verbaal gedrag
- sleutelwoorden echoën
- open vragen stellen
- samenvatten
- parafraseren
- gebruik van stilte
- zelfonthulling
- proces van opmerken
- complimenteren
- bevestigen van de percepties van de leerling
- empathie
- focus terug naar de leerling

7 stappen dans van het oplossingsgericht werken

Cauffman & van Dijk (2010)

Praat+teken is een gespreksinstrument om met leerlingen te praten en tekenen over onderwijsbehoeften volgens de vijf IVO velden.

Met behulp van

- een A3 notitieblad
  - 5 foto's
  - gekleurde schrijf & tekenstiften
  - een invulwijzer
  - een luisteren houding
  - oplossingsgerichte vragen
- breng je samen met de leerling in beeld wat hij of zij nodig heeft om goed te kunnen werken en leren op school

Wat kan Praat+teken be-tekenen...

Mogelijkheden om
echt samen te
werken met
leerlingen

Transparantie : de leerling
bepaalt en weet precies wat
genoteerd wordt tijdens het
gesprek (geen aantekeningen op
een notatieblok van de
interviewer)

Versterken van de
relatie tussen
interviewer en leerling

Positieve invloed op
vervolgbesprekingen; er
wordt direct gesproken
over wat nodig is
(en minder over wat niet
goed gaat)

Vergroten van
gevoel van
competentie en
autonomie bij
de leerling

En nog veel meer...

Praat+teken met Jens

Bekijk het fragment .....

Benoem wat je ziet van de voorwaarden volgens Delfos(2000).

Benoem de oplossingsgerichte technieken/vragen die je herkent.

Praat+teken

praat+teken notitieblad

ik slaap niet zo goed
19.30 → vind ik te vroeg
ik baal dat we nu tegelijk naar bed gaan...

Wat helpt om te slapen:
• even rustig in bed liggen
• even lezen
• even luisteren

• volle hoofden boek
• thermometer
• druppeltjes (moet mama nog nieuwe kopen)
→ dan word ik rustig in mijn hoofd

ik wil zo graag even rustig alleen beneden zijn met mijn vader en moeder

hoe vaak een beurt?
veel
→ om iets te zeggen
soms om iets te vragen
meestal mag ik wel iets vertellen

wieholkussen ruikt vies
doe ik niks mee
vergeet ik

snecaal
POTLOOD
als je op is moet ik een nieuwe halen en het kleine stukje blijft over.

HUIPLYN
weinig
veel
dan hoef ik niet naar B. te luisteren

ballotjespel = leuk!
tebmen

ik vind alle juffen wel lief (die ik heb gehad)

leuu

Fijn in de klas:
- lezen
- even zitten
- even alleen zijn
mijn plek is soms fijn:
als ik alleen zit zonder de dames en de jongens = fijn

schack
als ik (soms) als ik geen zin heb om schrijffletters te schrijven

ik kan heel goed spiegeling tekenen
↓
van opa geleerd!

ik vind alle juffen wel lief (die ik heb gehad)

donderdag haschoolse sport
voor kinderen die het leuk vinden om te sporten.

woensdag MRT:
voor kinderen die het moeilijk vinden om te bewegen. Best leuk.
Bijna alles

jens
sether
08-11-2013

Praat+teken is een produkt van :

Meer informatie is te vinden op
www.praatenteken.nl

Epas

oplossingsgerichte onderwijsbegeleiding

Meer informatie

<http://www.praatenteken.nl>

Bronnen/literatuurlijst

Flyers en visitekaartjes

Boeken en artikelen